

10/2700

7189

22.03.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Tutuklu milletvekillerinin ve gazetecilerin yargılamaları bakımından yargılama usulleri, yargılamaların yapıldığı mekanların fiziki koşulları, yargının tarafsız ve bağımsız olması gerektiği ilkesine aykırı şekilde yürütmenin direktifleri doğrultusunda bir usulün mü izlendiği ve adil bir yargılama yapılıp yapılmadığı hususlarının tüm boyutları ile araştırılması ve çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Filiz KERESTECİOĞLU

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Yargının siyasallaşmış olduğu gerçeği somut olgulara dayalı bir tespittir. Siyasi iktidarlar, yargı sistemi üzerindeki etkilerini geçmişte İstiklal Mahkemeleri, Sıkı Yönetim Mahkemeleri, Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve Özel Yetkili Mahkemeler eli ile gerçekleştirmiştir. Geldiğimiz aşamada siyasi iktidar ise bu etkiyi Anayasa Mahkemesi, Özel Yetkili Mahkemeler, Sulh Ceza Hâkimlikleri, olağanüstü yetkili Savcılar, HSK atama/disiplin mekanizması, Adalet Bakanlığı teftiş mekanizması ve Başsavcılık mekanizmaları ile ortaya koymaktadır.

HDP eş genel başkanları ve milletvekillerinin gözaltına alınıp tutuklandığı 4 Kasım operasyonun üzerinden 503 gün geçmiş ve bu süre içinde 395 duruşma yapılmıştır. Koltuk ittifakı yapan AKP ve MHP'nin hiçbir milletvekili bu 503 günde hiçbir soruşturmaya davet dahi edilmezken, HDP'li milletvekilleri hakkında yargı yürütmenin emrinde adalet ile bağdaşmayacak kararlar vermiştir. Tüm bu süreçte 9 milletvekilliğinin vekilliği düşürülmüştür. Tutuklu milletvekillerinin yargılama usulleri baştan sona hukuki dayanaktan uzak, taraflı bir şekilde yapılmaya devam olunmaktadır. Özellikle Selahattin Demirtaş hakkında yapılan yargılama deyim yerindeyse “mış gibi” yapılan ve sadece siyasi iktidarın söylemlerini eyleme geçirebilmek maksatlı prosedürü uygulamaya dönük bir yargılamaya dönüşmüştür. Savunma ve adil yargılama haklarının esasını oluşturan, isnat edilen suç ve delillere erişim hakkına ilişkin hiçbir asli talebin kabul edilmemesi, alelacele bir yargılama ile bir an evvel karar vermeye çalışılmaktadır. Bu hukuksuzlukların nedenlerinden biri Sayın Demirtaş ve diğer milletvekillerimize mahkemeler aracılığı ile siyasi yasak getirerek olası seçimlerde bertaraf etmek diğeri ise AIHM'in kararı öncesinde hüküm kurmaktır.

Söz konusu yargılamaların usul ve esasına ilişkin hukuksuzluklardan biri de duruşmaların adliye salonlarında değil spor salonlarında görülmesidir. Anayasa'nın 37. maddesine göre kanuni hakim ve mahkeme güvencesi anayasal bir hak olarak kabul edilmiştir. Bu güvence kişiye, önceden kanunla tayin edilen mahkeme ve hakim önünde yargılanma hakkını tanımaktadır. Ancak şehir merkezlerine devasa adalet sarayları yapıldığı halde sayın Demirtaş'ın ve diğer seçilmişlerin duruşmaları buralarda görülmemektedir. Şehir dışlarında, mahkemelerin kuruluş esaslarına aykırı olarak dizayn edilmiş spor salonlarında ve insanların ulaşımının zor olduğu yerlerde duruşmalar görülmekte, duruşmalara izleyici alınmamaktadır

Yine yargının siyasallaştığına ve yargılamaların adil olmadığına ilişkin Şahin Alpay Kararı da çarpıcı bir örnektir. AYM Genel Kurulu, 11 Ocak'ta cemaat üyeliğinden tutuklu yargılanan gazeteciler Mehmet Altan ve Şahin Alpay'ın, "kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı" ve "ifade ve basın özgürlüklerinin" ihlal edildiğine karar vermişti. Yerel Mahkemeler AYM'nin ihlal kararına direnerek, Alpay ve Altan'ın tahliye taleplerini reddetmişti.

Ancak Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjorn Jagland'ın "AYM kararlarına saygı gösterilmezse bu mahkemeye yapılan başvuruların tamamı doğrudan AİHM'ye gelir. AİHM, AYM'nin artık etkili bir iç hukuk yolu olmadığı sonucuna varırsa bu dosyalar hakkında karar verir" açıklamasından sonra AYM Genel Kurulu, Altan ve Alpay'ın ihlal kararının uygulanmaması nedeniyle "kişi hürriyeti ve güvenliği haklarının ihlal edildiği" iddiasıyla yeniden yaptığı başvuru üzerine Alpay'ın başvurusunu ek gündemine alarak tahliyesine karar vermiştir.

Yerel mahkemelerce; AYM hükmü Anayasa çiğnenerek yok sayılmış, yargılamalardaki ölçülülük kuralına aykırı hareket edilerek, AYM tarafından belirtilen yeterli ve makul şüphenin bulunmadığı, kesin delillerin olmadığı, özgürlük güvencesinin ihlal edildiği yönündeki tespitlerine riayet edilmeyerek yüksek mahkeme işlevsizleştirilmiş, Anayasa da yargı eli ile askıya alınmıştır.

20 Mart 2018'de de AİHM Alpay'ın başvurusunu kabul ettiğine ilişkin kararını açıkladı. Nasıl ki içerde yargı bir pazarlık konusu yapılmaktaysa dışarda da bu pazarlık Avrupa Konseyi ile yürütülmektedir. AİHM kararı ile AYM pozisyonu güçlendirilmeye çalışılmaktadır. Avrupa Konseyi'nin Türkiye ile pazarlığa girdiği, hak ve özgürlüklere zararı olan bu günü kurtarma operasyonları hukuksuzlukların uluslararası hukukta da meşrulaştırmaktadır.

Öncelikle mahkemelerin uluslararası hukuk ilkeleri çerçevesinde adil yargılama yapıp yapmadığının, yargılama safhalarında esasa ve usule ilişkin koşul ve taleplerin yerine getirilip getirilmediği hususlarının belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması yapılmasını talep ederim.